

10 Ιουνίου 2005

**Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την
περικοπή πόρων από το Γ' ΚΠΣ**

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

1. Με μια πρωτοφανή στα χρονικά απόφαση της ΕΕ, η **Ελλάδα χάνει άμεσα 518 εκατ. €**, δηλαδή πάνω από το μισό του ποσού που φιλοδοξεί να εισπράξει η Κυβέρνηση μέσω της απόφασης αύξησης του ΦΠΑ. Το συνολικό ύψος του Γ' ΚΠΣ της Ελλάδας μειώνεται κατά το ποσό αυτό. Κάθε τομεακό και περιφερειακό πρόγραμμα του Γ' ΚΠΣ θα υποστεί μείωση.
2. Η Ελληνική Κυβέρνηση συμφώνησε επίσης με την ΕΕ να περικόπτει εφεξής κατά 10% τις κοινοτικές εισροές για τα έργα που προκηρύχθηκαν μέχρι και την 1^η Μαρτίου 2005.
3. Το κείμενο της απόφασης είναι σαφές: η περικοπή των κοινοτικών πόρων αφορά την περίοδο 2000-2004 και όχι την περίοδο 2000-2003 όπως ψευδώς ισχυρίζονται ο κ. Καραμανλής και η ΝΔ (βλ. ανακοίνωση ΕΕ). Η μελλοντική περικοπή κατά 10% αφορά έργα που προκηρύχθηκαν μέχρι την 1^η Μαρτίου 2005 (σημείο (68) απόφασης ΕΕ).
4. Το επιχείρημα του Πρωθυπουργού ότι η περικοπή περιορίστηκε από 1,5 δις € στα 518 εκατ. € χάρη στις «σκληρές διαπραγματεύσεις της ΝΔ» είναι τελείως ανυπόστατο. Το πρόστιμο ισούται με το 25% των δαπανών της περιόδου 2000-2004. Αυτή ήταν εξ αρχής η θέση της ΕΕ από τις αρχές Μαρτίου 2005 που ξεκίνησε η ΝΔ τις διαπραγματεύσεις.
5. Η απόφαση αυτή ελήφθη γιατί, όπως προκύπτει από το κείμενο της απόφασης και την σχετική ανακοίνωση της ΕΕ, η **Ελλάδα απέτυχε να εφαρμόσει τα μέτρα βελτίωσης της διαχείρισης του ΚΠΣ που είχαν συμφωνηθεί με την κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.**, για τη θεραπεία πραγματικών προβλημάτων.
6. Ειδικότερα:
  - Το α' εξάμηνο του 2003 η Ε.Ε. μετά από ελέγχους που διενήργησε, επισήμανε στις Ελληνικές αρχές ελλείψεις όσον αφορά το σύστημα διαχείρισης των κοινοτικών πόρων.
  - Η τότε κυβέρνηση ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2003 διάλογο με την Ε.Ε. για την λήψη κοινά αποδεκτών μέτρων βελτίωσης.
  - Η συμφωνία, που ονομάστηκε «σχέδιο δράσης για την βελτίωση του συστήματος διαχείρισης του ΚΠΣ», επικυρώθηκε με την ανταλλαγή επιστολών στις αρχές του 2004, με καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής το Σεπτέμβριο του 2004. Η συμφωνία αυτή επιβεβαιώθηκε από και από Κυβέρνηση της ΝΔ με μεταγενέστερη αλληλογραφία της με τις υπηρεσίες της Ε.Ε. στις 27 Απριλίου 2004.

7. Το σχέδιο δράσης δεν εφαρμόστηκε από τη ΝΔ, με συνέπεια η Ε.Ε. να απευθύνει προειδοποιητικές επιστολές από το φθινόπωρο του 2004. Είναι χαρακτηριστικό ότι η νομοθετική ρύθμιση για τα δημόσια έργα (που δεν είχε προλάβει να ψηφίσει το ΠΑΣΟΚΟ) ακόμη δεν έχει ψηφιστεί. Επί της ουσίας η ολιγωρία οφείλεται μεταξύ άλλων στην αδυναμία των Υπουργείων Οικονομίας και Οικονομικών και ΥΠΕΧΩΔΕ να συμφωνήσουν σε ενιαία γραμμή και στην απουσία συντονισμού τους εκ μέρους του Πρωθυπουργού.
8. **Στις 22 Δεκεμβρίου του 2004, η ΕΕ απείλησε για πρώτη φορά με αναστολή των πληρωμών του ΚΠΣ.** Η επιστολή αναφέρει ρητά:

«οι περισσότερες από τις απαιτούμενες δράσεις που συμφωνήθηκαν στο σχέδιο δράσης δεν έχουν υλοποιηθεί ακόμη, επιπλέον το γεγονός αφορά τις πλέον σημαντικές δράσεις»

Την ίδια παράλειψη αναφέρει και η ανακοίνωση της Επιτροπής.
9. Είναι χαρακτηριστικό πως ενώ οι αδυναμίες αυτές είναι γνωστές από το 2003, **ουδέποτε επί ΠΑΣΟΚ διατυπώθηκε εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής απειλή αναστολής χρηματοδότησης, πολύ περισσότερο περικοπής των πόρων.** Το σχέδιο δράσης αποτύπωνε ακριβώς τη βούληση εφαρμογής κοινά αποδεκτών βελτιώσεων και όχι επιβολής κυρώσεων.
10. **Η απειλή αναστολής διατυπώθηκε για πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2004,** και η **απαίτηση περικοπής φορά την άνοιξη του 2005,** αφού η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα πως η Ελλάδα απέτυχε να λάβει διορθωτικά μέτρα.
11. Η ΝΔ θα πρέπει να εξηγήσει γιατί, ενώ τη ΕΕ διαπίστωσε τα προβλήματα το 2003, **ούτε επέβαλε πρόστιμα, ούτε καν απείλησε με πρόστιμα την εποχή εκείνη, αλλά το κάνει τώρα, 2 χρόνια μετά;**
12. Η ΝΔ, σε αντίθεση με το ΠΑΣΟΚ, δεν ακολούθησε τακτική συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αντιμετώπιση των υπαρκτών προβλημάτων αλλά ακολούθησε παρεκκυστική τακτική, **διαιωνίζοντας μέχρι σήμερα τα «παράθυρα» της νομοθεσίας** που το ΠΑΣΟΚ είχε δεσμευτεί να κλείσει.
13. Από στελέχη της Κυβέρνησης διατυπώνονται **υπαινιγμοί πως κακώς το σχέδιο δράσης συμφωνήθηκε παραμονές των εκλογών** από τους προκατόχους, πως ήταν επαχθές, ανεφάρμοστο κ.ο.κ. Σχετικά επισημαίνεται:
  - Το σχέδιο δράσης επικυρώθηκε εγγράφως παραμονές εκλογών διότι η ΕΕ δεν αντιλαμβάνεται πως τα θέματα διαχείρισης μπορεί να επηρεάζονται από πολιτικές εξελίξεις και φαντάζεται πως και στην Ελλάδα υπάρχει συνέχεια του Κράτους. Κατά συνέπεια, η Ελλάδα δεν μπορούσε, με το πρόσχημα των εκλογών, να απαντήσει αρνητικά στο αίτημα της ΕΕ για την επικύρωση της συμφωνίας που είχε επέλθει μεταξύ των εκατέρωθεν υπηρεσιών στη συνάντηση της 14ης Φεβρουαρίου 2004.
  - Αν η ΝΔ είχε τεκμηριωμένη επιφύλαξη για το σχέδιο δράσης για λόγους ουσίας ή εφαρμοσιμότητας, μπορούσε να επιχειρήσει να το επαναδιαπραγματευτεί με την ΕΕ. Δεν το έκανε.
  - Αντ' αυτού, η ΝΔ επιβεβαίωσε κατ' επανάληψη τη συμφωνία με την αλληλογραφία της με την ΕΕ, όπως αναφέρεται και στο κείμενο της απόφασης της Επιτροπής.
  - Η ΝΔ θα μπορούσε επίσης να ζητήσει παράταση του χρονοδιαγράμματος, εφ' όσον είχε ισχυρά επιχειρήματα πως ήταν ανέφικτο. Όμως η ΝΔ δεν έκανε ούτε καν αυτό...
14. Σε μια κρίσιμη περίοδο επιδείνωσης της ελληνικής οικονομίας, η περικοπή αυτή θα έχει προφανείς αρνητικές επιπτώσεις σε **δημοσιονομικό και αναπτυξιακό επίπεδο.**

15. Η Κυβέρνηση **μετακυλύει σημαντικό μέρος του κόστους στα επόμενα χρόνια**. Ακόμη και η Κυβέρνηση που θα προκύψει μετά τις επόμενες εθνικές εκλογές θα κληθεί το 2008 να επιστρέψει 168 εκατ. € στα κοινοτικά ταμεία.

Η **άκαμπτη και ακραία στάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** αιφνιδίασε την ΝΔ. Ερμηνεύεται μόνο αν κανείς την εξετάσει σ'ένα **γενικότερο πλαίσιο ραγδαίας επιδείνωσης των σχέσεων** της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η στάση της ΕΕ στο ζήτημα της περικοπής πόρων από το Γ' ΚΠΣ σχετίζεται άμεσα με το **γενικότερο κλίμα που επικρατεί στους κόλπους της για την Ελλάδα** και την κατακόρυφη πτώση του κύρους της Ελληνικής Κυβέρνησης μετά από τις καταστροφικές πρωτοβουλίες της «απογραφής» και του «βασικού μετόχου». Η Ελλάδα -μαύρο πρόβατο ξανά- προσφέρθηκε ως ιδανικό θύμα επίδειξης αυστηρότητας εκ μέρους της ΕΕ σε μια κρίσιμη περίοδο διαπραγμάτευσης των πόρων για το Δ' ΚΠΣ.

Έτσι, οι χειρισμοί αυτοί της Κυβέρνησης έχουν σοβαρές αρνητικές και στην ικανότητα της χώρας μας να διεκδικήσει από θέση ισχύος τους **πόρους της περιόδου 2007-2013**.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατά τη **συνεδρίασή της 7^{ης} Ιουνίου 2005**, έλαβε τις οριστικές αποφάσεις για την περικοπή των πόρων του Γ' ΚΠΣ.

Σύμφωνα με την απόφαση:

1. Επιβάλλεται στην Ελλάδα οριζόντια δημοσιονομική διόρθωση (πρόστιμο) ύψους ίσου με το **25% όλων των δαπανών που δηλώθηκαν στην ΕΕ μέχρι τις 31-12-2004 (και όχι μέχρι το τέλος του 2003 όπως ισχυρίζεται η ΝΔ)** και αφορούν έργα που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών 2000-2006 (URBAN και INTERREG).

Το ποσό αυτό ανέρχεται σε 682 εκατ. €. Καθώς 164 εκατ. € έχουν ήδη περικοπεί από τις ελληνικές αρχές μετά από ελέγχους που αυτές διενήργησαν, η **δημοσιονομική διόρθωση της ΕΕ θα ανέλθει σε 518 εκατ. €**. Το ποσό αυτό θα παρακρατηθεί από μελλοντικές εισροές από τον κοινοτικό προϋπολογισμό σε 4 ετήσιες δόσεις ως ακολούθως:

- 2005: 100 εκατ. €
- 2006: 100 εκατ. €
- 2007: 150 εκατ. €
- 2008: 168 εκατ. €

Επισημαίνεται πως τα **518 εκατ. € συνιστούν οριστική απώλεια πόρων**. Το σύνολο της κοινοτικής συνδρομής για το Γ' ΚΠΣ για την Ελλάδα θα μειωθεί ισόποσα, με κατανομή του ποσού αυτού στα 24 από τα 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ καθώς και στις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες URBAN και INTERREG.

Το ποσό των 168 εκατ. € που περιέκοψαν οι ελληνικές αρχές μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση άλλων έργων.

2. Η Ελλάδα δεσμεύεται να **περικόψει εφεξής οικειοθελώς κατά 10% όλες τις δαπάνες** που θα δηλωθούν μετά τις 31-12-2004 για τις ως άνω περιπτώσεις έργων που προκηρύχθηκαν πριν την **1^η Μαρτίου 2005 (άρα και για την περίοδο διακυβέρνησης της ΝΔ)**. Στην πράξη, αυτό ισοδυναμεί με οριζόντια μείωση της κοινοτικής συμμετοχής κατά 10% σε μεγάλο τμήμα του Γ' ΚΠΣ. Π.χ. αν για κάθε δαπάνη ύψους 100 € εισπράτταμε 75 € από την ΕΕ, εφεξής θα εισπράτουμε 67,5 €.

Δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία ποσοτικής εκτίμησης της περικοπής αυτής καθώς αφορά μελλοντικές δαπάνες. Με πρόχειρους υπολογισμούς, η **τάξη μεγέθους εκτιμάται σε 200-300 εκατ. €** (η ανακοίνωση της ΕΕ αναφέρει 220 εκατ. €). Το ποσό αυτό δεν συνιστά οριστική απώλεια κοινοτικών πόρων καθώς μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί από την Ελλάδα.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

---

1. Το Α' εξάμηνο του 2003 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά από ελέγχους που διενήργησε, επισήμανε στις Ελληνικές αρχές **ελλείψεις** όσον αφορά το σύστημα διαχείρισης των κοινοτικών πόρων.
2. Μια από τις σοβαρότερες ελλείψεις αφορούσε στη νομοθεσία των δημοσίων έργων και τη δυνατότητα **τροποποίησης του περιεχομένου των συμβάσεων**

μετά την υπογραφή τους εντός του ίδιου προϋπολογισμού σύμβασης («επί έλασσον δαπάνες»). Η ύπαρξη αυτής της ευελιξίας είναι καταρχήν θεμιτή καθώς επιτρέπει την προσαρμογή σε μη προβλεφθείσες καταστάσεις κατά την εκτέλεση των έργων. Ωστόσο, το κενό της συγκεκριμένης νομοθεσίας αφορούσε στο ότι η δυνατότητα αυτή ήταν θεωρητικά πολύ μεγάλη με αποτέλεσμα να σημειώνονται στην πράξη υπερβολές ή και καταχρήσεις.

3. Η τότε Κυβέρνηση αναγνώρισε την ύπαρξη των εν λόγω προβλημάτων και ξεκίνησε από το φθινόπωρο του 2003 μια διαδικασία διαλόγου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την λήψη κοινά αποδεκτών μέτρων βελτίωσης.
4. Περί τα τέλη του 2003 είχε επέλθει συμφωνία με τις υπηρεσίες της Επιτροπής για τις βελτιώσεις που θα έπρεπε να εφαρμοστούν και ειδικότερα στο περιεχόμενο μιας νομοθετικής ρύθμισης για το θέμα των «επί έλασσον δαπανών» που ήταν το πιο κρίσιμο. Το σύνολο των μέτρων βελτίωσης του συστήματος διαχείρισης του ΚΠΣ ονομάστηκε «σχέδιο δράσης για τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης του ΚΠΣ». Η συμφωνία αυτή επικυρώθηκε και τυπικά μέσω ανταλλαγής επιστολών στις αρχές του 2004, με καταληκτική ημερομηνία εφαρμογής το Σεπτέμβριο του 2004. Η ΝΔ επιβεβαίωσε τη συμφωνία με μεταγενέστερη αλληλογραφία.
5. Το σχέδιο δράσης δεν εφαρμόστηκε στην πράξη μετά την αλλαγή της Κυβέρνησης στις 7 Μαρτίου 2004, ενώ η νομοθετική ρύθμιση για τα δημόσια έργα (που δεν είχε προλάβει να ψηφίσει το ΠΑΣΟΚ) ακόμη δεν έχει ψηφιστεί. Επί της ουσίας, η ολιγωρία οφείλεται μεταξύ άλλων στην αδυναμία των Υπουργείων Οικονομίας και Οικονομικών και ΥΠΕΧΩΔΕ να συμφωνήσουν σε ενιαία γραμμή και στην απουσία συντονισμού τους εκ μέρους του Πρωθυπουργού.
6. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εμφανίστηκε σφόδρα ενοχλημένη από την υπαναχώρηση αυτή και άρχισε να απευθύνει προειδοποιητικές επιστολές στην Κυβέρνηση από το φθινόπωρο του 2004.
7. Στις 22 Δεκεμβρίου του 2004, η ΕΕ απείλησε για πρώτη φορά με αναστολή πληρωμών, θέτοντας στην Ελλάδα προθεσμία μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 2005 προκειμένου να γνωστοποιήσει τις απόψεις της, γεγονός που προκάλεσε επιτέλους την κινητοποίηση της ελληνικής Κυβέρνησης. Η επιστολή αναφέρει ρητά:
«οι περισσότερες από τις απαιτούμενες δράσεις που συμφωνήθηκαν στο σχέδιο δράσης δεν έχουν υλοποιηθεί ακόμη, επιπλέον το γεγονός αφορά τις πλέον σημαντικές δράσεις»
Στο ίδιο κείμενο κατηγορείται η Ελληνική Κυβέρνηση ότι παραποιήσε τις απόψεις της ΕΕ.
8. Είναι χαρακτηριστικό πως η πρώτη σύσκεψη με τον κ. Καραμανλή για ένα τόσο σοβαρό θέμα πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2005, μετά την απειλή διακοπής χρηματοδότησης. Πέραν του ότι ήταν ήδη αργά, και πάλι δεν προέκυψε συμφωνία καθώς το ΥΠΕΧΩΔΕ μέχρι πρόσφατα αρνείτο τη νομοθετική ρύθμιση στο κρίσιμο θέμα των «επί έλασσον δαπανών».
9. Στις διαπραγματεύσεις μετά τις 28 Φεβρουαρίου για την άρση της εμπλοκής, η ΕΕ εμφανίστηκε για πρώτη φορά να ζητεί την περικοπή δαπανών και κοινοτικών κονδυλίων με το αιτιολογικό της αποτυχίας λήψης διορθωτικών μέτρων.
10. Στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατηγορείται ευθέως η (παρούσα) Κυβέρνηση διότι δεν εφάρμοσε τα μέτρα που είχαν συμφωνηθεί και απέτυχε να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης των κοινοτικών πόρων. Η απόφαση περιέχει πλήθος λεπτομερειών για παραλείψεις των ελληνικών αρχών ως προς την τήρηση των συμφωνηθέντων

Brussels, 7 June 2005

Greece: financial corrections

A short history of events

On the 22 December 2004, the Director General of the Regional Policy DG wrote to the Greek authorities informing them that the European Commission intended to suspend interim payments relating to public works co-financed by the European Regional Development Fund (ERDF) under the Third Community Support Framework for Greece for the period 2000-2006 (CSF III). This was because the Commission services considered that an action plan to reinforce management and control systems previously agreed with the Greek authorities in March 2004 had not been fully carried out within the deadlines agreed, and that there was a continuing failure to provide assurance of sound financial management of the ERDF.

The Greek authorities replied to the Commission's letter on the 28 February 2005, setting out the actions taken and planned. They sent a further letter on the 22 April 2005 setting out additional measures to be taken to bring their public procurement law and practices into line with Community law and to control expenditure declared to the Commission.

In parallel, a number of technical meetings have been held between the Commission services and the Greek authorities.

The Result

a) The completion of the alignment of Greek legislation governing public procurement to EU law by new dispositions limiting strictly the modification of the physical object (deliverables) of a contract after its signature. They will enter into force on the 1 March 2006. This completes the changes already made to Greek legislation in recent months, concerning project studies and tendering procedures. Taken together, these changes should guarantee the future integrity of the production of public works in Greece;

b) The commitment that all expenditure declarations under the new programming period starting in 2007 will be based on these new rules;

c) The adoption of transitional arrangements for CSF III until contracts concluded under the previous rules are completed, and for any new contracts tendered prior to the application of the new law. For such contracts, the Greek authorities are issuing additional administrative guidance limiting modifications to the physical object of a public works contract after its signature for the purpose of expenditure declarations to the Commission. Should modifications exceed these limits, the extra costs will be borne by the Greek budget;

d) The Commission has decided a correction for expenditure declared to the ERDF for reimbursement during the period 2000-2004 (that is until the date of the last expenditure declaration), for a large part of the public works contracts concluded or in progress during this period;

e) The commitment of the Greek authorities to make a further flat rate correction to the value of 10% on future expenditure declarations relating to the same contracts, to address the risk of irregularities in the tender procedure which affects the total contractual amount. The reduced financial correction takes account of the transition rules referred to in paragraph c) above;

f) The commitment by the Greek authorities to complete other verifications foreseen in the action plan approved in March 2004 by the end of June 2005, in particular concerning projects which were continued from the previous programming period from 1994-99. The Greek authorities will make any additional financial corrections that may be necessary as a result of these verifications, and report to the Commission before they declare any further expenditure.

Taking account of corrections already made by the Greek authorities in relation to the period 2000-2004, the decision means that the Greek authorities will repay € 518 million to the EU budget out of the € 5.3 billion already paid from ERDF funds to Greece. The repayment is phased over four years in order to make it compatible with budget targets under the Stability and Growth Pact, from 2005 to 2008.

The 10% flat-rate correction mentioned under point e), amounting to € 220 million, relates to expenditure declarations still to be made under CSF III for the same contracts. It will be made by the Greek authorities and may be substituted by other eligible expenditure in accordance with the Regulations, providing that this is expenditure declared for actions other than those concerned by these financial corrections.

The size of the financial corrections reflects the widespread and systemic character of the irregularities found during the period between 2000 and 2004. It is in line with Commission Guidelines on flat-rate financial corrections and is sufficient to ensure the protection of the European Union's budget.

Both the Greek authorities and the Commission accepted that the method of a flat rate correction was appropriate given the difficulties of the examination of a large number of contracts case by case. The conclusion of the procedure frees the Greek administration to concentrate on the successful completion of the remainder of the third Community Support Framework and to prepare for the next programming period starting in 2007.